

NAJDI SVŮJ SMĚR

Doc. PhDr. Oldřich Matoušek přednáší pro zahraniční partnery

3 X 3 OTÁZEK A ODPOVĚDÍ

Rozhovor s Oldřichem Matouškem vedoucím Katedry sociální práce FF UK v Praze

Odborným partnerem projektu NAJDI SVŮJ SMĚR se v úvodu jeho realizace stala Katedra sociální práce FF UK v Praze. Vedoucí katedry doc. Oldřich Matoušek po celou dobu spolupracuje jako odborný poradce, podílí se na supervizi a dílčí realizaci a v neposlední řadě na iniciaci inovativních směrů v řešení problematiky ohrožených dětí.

V čem vidíte nejefektivnější systém podpory a prevence, jejíž výsledek povede ke snížení počtu dětí umisťovaných do ústavní péče?

Je třeba změnit strategii státní správy a rozhodování soudů. To vyžaduje dozdělení úředníků a soudců, vytvoření systému pobídek pro nové způsoby práce a vytvoření rozsáhlého systému alternativních služeb náhradní péče v rodinách – nikoli v zařízeních typu Klokánku. MPSV v současnosti uvažuje o tzv. případových

konferencích, na nichž by měli zástupci zainteresovaných organizací spolu s rodinou řešit situaci ohroženého dítěte. To je dobrý první krok, ale když nebude možné rodinu poslat ke kompetentnímu odborníkovi, případně do dostatečně komplexní péče, nic se vlastně nezmění. Ta komplexní péče u mnohoproblémových rodin musí zahrnovat i pomoc v řešení problémů bytových a ekonomických.

Stál jste u zrodu mnoha zajímavých projektů, můžete některé zásadní jmenovat?

Projekt LATA - pomoc rizikové mládeži poskytovaná studenty. V něm jeden student individuálně pomáhá jednomu mladému člověku, který je ohrožen sociálním selháním. Pak to byl Projekt Elderly Homes posytlující vzdělávání a příležitost k zahraničním zkušenostem vedou-

cím pracovníkům našich domovů důchodců. Byla to např. i organizace kurzu KORD, což bylo další vzdělávání pracovníků oddělení sociálně právní ochrany dětí na městských úřadech.

Jste odborným poradcem projektu NAJDI SVŮJ SMĚR. V čem nyní, když jde projekt do finální fáze, vidíte jeho reálný přínos (v pozitivním i negativním slova smyslu)

Ukázal, že v ústavu je potřebný specialista na podporu dětí s poruchami učení. Indikoval možnosti a meze institucionální spolupráce ve fázi, kdy dítě opouští ústav.

Ukázal také, že by bylo dobré pracovat s organizační kulturou ústavního zařízení, na což hodláme zaměřit pokračování projektu. To znamená jak na způsob řízení, tak na způsob kooperace vychovatelů, a také na způsob zacházení s dětmi. ■

POSLEDNÍ ZVONĚNÍ

Rozloučení s experty – poradci

Itak by se dalo nazvat loučení s experty, kteří v rámci projektu Najdi svůj směr pracovali dva školní roky v dětských domovech. Byla to práce komplexní a náročná, jejímž cílem bylo pomoci dětem v problémových momentech vzdělávání. Role experta měla však nečekaně ještě jeden velmi cenný a neočekávaný efekt. Umožnila dětem vyrůstajících v ústavech, mít někoho jen pár minut pro sebe, v odborné terminologii se tomu říká individuální péče. Tedy

to, co každé dítě v rodině automaticky zažívá, něco co je pro děti v domovech spíše vzácností. Osobně musím říct, že když projekt začínal, netroufala jsem si vůbec pomyslet, že se sejde tak skvělý tým lidí, který odvedl opravdu velký kus práce.

Podařilo se to a já jim za to děkuji.

Na základě těchto zkušeností požádalo sdružení Člověk hledá člověka o další dva projekty podobného charakteru v rámci výzvy

Operačního programu rozvoje lidských zdrojů a v rámci grantového řízení Nadace Terezy Maxové. Finanční podporu oba projekty získaly, a tak již započatá práce může pokračovat v dalších sedmi dětských domovech. ■

Mgr. Halina Himmelová
Vedoucí projektu

Poslední školení expertů a týmu – Staré Splavy

Ve dnech 4. – 6. 6. 2007 proběhlo ve Starých Splavech u Máchova jezera páté a zároveň poslední školení expertů zapojených v projektu. V rámci školení proběhl s každým expertem strukturovaný řízený rozhovor, jehož cílem bylo shromáždit některé specifické informace o průběhu projektu. Proběhl zde také arteterapeutický workshop vedený lektorkou Marií Jirků z Psychiatrické léčebny Bohnice. Jedním z bodů programu bylo oficiální rozloučení s experty, jejichž činnost v projektu ke 31. 7. 2007 končí. Expertům poděkoval odborný poradce projektu Doc. PhDr. Oldřich Matoušek a samozřejmě také všichni ostatní členové projektového týmu.

V rámci 5-ti školení, která za dobu jejich působení v projektu proběhla, se experti zúčastnili následujících přednášek a workshopů v celkové hodinové dotaci 50 hodin:

Děti s poruchami učení (3 hodiny)

PhDr. Iva Strnadová, PhD. – Katedra speciální pedagogiky UK Praha

Částečné oslabení výkonu (1 hodina)

PhDr. Iva Strnadová, PhD. – Katedra speciální pedagogiky UK Praha

Systém péče o děti vyrůstající mimo vlastní rodinu v ČR (1,5 hodiny)

Mgr. Hana Pazlarová – Katedra sociální práce UK Praha

Možnosti prevence sociálního selhání klientů po odchodu z ústavní péče (1,5 hodiny)

Doc. PhDr. Oldřich Matoušek – Katedra sociální práce UK Praha

Profesní poradenství (1,5 hodiny)

PhDr. Pavla Šafránková – Úřad práce Praha-východ

Pracovní právní minimum (1,5 hodiny)

Mgr. Vojtěch Velan – Úřad práce Praha-východ

Děti vyrůstající v ústavní péči – psychologické aspekty (1,5 hodiny)

Mgr. Hana Pazlarová – Katedra sociální práce UK Praha

Edukativně-stimulační skupiny pro předškolní děti (1,5 hodiny)

Mgr. Hana Pazlarová – Katedra sociální práce UK Praha

Sociální práce s multiproblémovými rodinami (1,5 hodiny)

Doc. PhDr. Oldřich Matoušek – Katedra sociální práce UK Praha

Podporované zaměstnávání (1,5 hodiny)

Mgr. Petra Vitáková – OS Formika

Videotrénink interakcí – metoda práce s multiproblémovými rodinami (1,5 hodiny)

Mgr. Kateřina Beaufortová – OS SPIN

Jak se správně učit? (1,5 hodiny)

Mgr. Renata Míková – PPP Praha 2

Specifika vzdělávání rómského etnika (2 hodiny)

Iveta Pappé – Nová škola, o. p. s.

Specifické poruchy učení a možnosti jejich nápravy (3 hodiny)

Mgr. Pavla Bubeničková – ProDys centrum Praha 4

Další možnosti péče o děti v dětských domovech (7 hodin)

Mgr. Pavla Bubeničková, PaedDr. Zdeňka Janhubová – ProDys centrum Praha 4

Další možnosti práce s dětmi z dětských domovů – starší děti (4 hodiny)

Mgr. Pavla Bubeničková, PaedDr. Zdeňka Janhubová – ProDys centrum Praha 4

KALENDÁRIUM

- Ke dni 31. července 2007 skončila spolupráce se všemi 17 experty a tedy i přímá práce s klienty. Nyní se projektový tým věnuje zpracování dat, výstupů a dalším realizačním činnostem.
- Ve dnech 26. – 28. srpna 2007 proběhne v Kutné Hoře úvodní odborné školení pro sedm expertů, kteří budou pokračovat v dětských domovech v rámci nově realizovaného projektu OPRZ „Vstup do života.“ Projekt volně navazuje na Equal – „Najdi svůj směr“ a je spolufinancován Evropským sociálním fondem EU a rozpočtem České republiky.
- OS ČHC připravuje dvě regionální případové konference. První se uskuteční 5. října 07 v Plzni a druhá 22. ledna 08 v Ostravě.
- V září 2007 odstartuje již 3. ročník jazykového projektu Pod křídly ČSA, jehož partnerem je Nadace Terezy Maxové. Projekt je realizován v sedmi dětských domovech a soustředí se na výuku angličtiny prožitkovou metodou. Jeho hlavním cílem je odstranění komunikačních bloků a posílení vztahu k jazyku jako takovému.
- ČHC se začalo plně věnovat přípravám celonárodní konference, která bude zaměřena na problematiku ohrožených dětí. Ta se uskuteční ve dnech 24.-25. dubna 08 v Praze.

Arteterapeutický workshop (3 hodiny)

Marie Jirků – Psychiatrická léčebna Bohnice

Individuální a skupinová supervize (12 hodin)

Doc. PhDr. Oldřich Matoušek, Mgr. Hana Pazlarová – Katedra sociální práce FF UK Praha

Program školení byl vždy připravován s ohledem na aktuální vzdělávací potřeby expertů a s důrazem na specifika práce s cílovou skupinou klientů vyrůstajících v ústavní péči. Tato školení byla také pro všechny zúčastněné vítanou možností k vzájemnému setkání a výměně poznatků získaných v praxi. ■

-tch-

Tým projektu Najdi svůj směr

MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

Závěrečná konference mezinárodní spolupráce ve Walesu

Ve dnech 27. – 29. 3. proběhla závěrečná konference mezinárodní spolupráce projektu Najdi svůj směr Iniciativy Společenství Equal v Cardiffu (Velká Británie). Konference se zúčastnili i partneři z Rakouska a Nizozemí. Navštívili jsme organizaci Innovate Trust, která nám představila své programy pro rizikovou mládež na farmě „Amelia Trust Farm“. Tato nádherná farma nedaleko hlavního města Walesu nás zaujala z celého programu snad nejvíce. Na farmě se pořádají různé umělecké dílny a hudební workshopy. Můžete se tam setkat s domácími zvířaty, nebo v obchůdku zakoupit výrobky chráněné dílny. Doba pobytu a docházení na farmu je velmi individuální. Zatímco někteří zařízení opustí po dvou měsících, ostatní docházejí i několik let, nebo se vrací na dlouhodobější pobyt.

Kromě několika prezentací na téma vzdělávání ve Velké Británii a práce s rizikovou mládeží jsme se seznámili se školou Whitchurch High School a speciální školou Greenfields School. Stejně jako partneři z Holandska a Rakouska řeší problém narůstajícího počtu odchodů ze škol bez vzdělání zakončeného maturitou formou různých projektů a opatření.

Program uzavřelo celkové hodnocení mezinárodní spolupráce všemi zúčastněnými partnerskými zeměmi. Bohatá a plodná byla i neformální část programu...

-mj-

Zástupci Mezinárodního partnerství „Happy Smiling People“

Exkurse v rámci TCA v Cardiffu

INSPIRACE ZE ZAHRANIČÍ

Náhradní rodinná péče Spojené království Velké Británie a severního Irsku

Jelikož je Velká Británie poslední zemí, kterou jsme v rámci mezinárodní spolupráce projektu „Najdi svůj směr“ navštívili, vybrali jsme si ji také jako jeden ze vzorových příkladů systému náhradní rodinné péče.

Za veřejnou péči o děti jsou v Anglii zodpovědné místní úřady, které provozují služby týkající se dětských domovů, pěstounské péče a adopcí. Ačkoliv je správa tohoto druhu péče v Anglii, Walesu, Skotsku a Severním Irsku vykonávána odděleně, jednotlivé systémy se od sebe příliš neliší.

Všem společný je například fakt, že pěstounská péče je ve Spojeném království doslova profesí, která je systematicky podporována důkladnou

přípravou a následnou kontrolou pěstounů. Toto je stanoveno v dokumentu Children Act z roku 1989. Pěstounství zprostředkovávají jak místní úřady, tak nezávislé pěstounské agentury, které vzájemně spolupracují. Výhodou tohoto systému je mimo jiné propojení mezi péčí o dítě a osobní spoluprací s budoucími pěstouny. V některých tématech se dokonce společně školí sociální pracovníci s pěstouny, aby se lépe poznali a mohli navázat důvěru. Takové opatření by jistě obě skupiny uvítaly i v českém systému NRP. Dále má pěstoun právo na nepřetržitou podpůrnou službu a také si kdykoliv může vyžádat návštěvu sociálního pracovníka. Existuje i tzv. krátká dovolená od pěstounství.

V britském systému pěstounské péče existuje několik druhů: krátkodobá, dlouhodobá, podpůrná péče, pěstounská péče pro různé věkové kategorie dětí a pěstounská péče pro děti se speciálními potřebami. Hlásit se mohou zájemci nad 21 let. Výjimkou nejsou ani kampaně na zvyšování povědomí o pěstounství a potřebě dalších pěstounů.

Poradna pro občanství, občanská a lidská práva: „Zásahy veřejné moci do rodičovských práv a jejich dopad na rodinný život“, 2006

-mj-

STARTUJEME NOVÝ PROJEKT

Vstup do života – pomoc dětem odcházejících z DD

V dubnu začala přípravná fáze nového projektu „Vstup do života“, který volně navazuje na Equal „Najdi svůj směr“. Projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem EU a rozpočtem České republiky. Od končícího projektu se „Vstup do života“ liší v několika zásadních bodech. Zúžila se jeho cílová skupina – je zaměřena na dospívající v dětských domovech ve věku 15 – 18 let. Dále je obohacen o program, který se věnuje psycho-sociálnímu rozvoji těchto mladých lidí. V neposlední řadě se během projektu uskuteční dvě případové konference, jež se budou soustředit na řešení situace dětí odcházejících z dětských domovů. Přímá práce expertů-poradců v pěti partnerských dětských domovech začíná v srpnu. Experti-poradci se budou zabývat individuální prací s dospívajícími, které v brzké době čeká odchod z dětského domova do samostatného života. Situace, ve které se tyto mladí lidé

nacházejí, není jednoduchá, a proto se projekt snaží je na ni připravit. Experti sestaví s každým klientem individuální plán, kde bude hlavní náplň práce s klientem a cíle, kterých chce klient za pomoci experta dosáhnout. Tento plán bude mít formu smlouvy, kterou expert s klientem podepíše.

Soustavná a systematická činnost expertů se bude soustředit zejména na tyto oblasti:

- Rozvoj psychosociálních dovedností
- Pomoc s přípravou na odchod do samostatného života
- Podpora setrvání na standardní vzdělávací dráze klientů
- Seznamování klientů se vzdělávacími možnostmi v regionu
- Vyhledávání pracovních příležitostí v regionu pro klienty
- Seznámení se systémem státní správy a samosprávy

DO PROJEKTU JSOU ZAŘAZENY TYTO DĚTSKÉ DOMOVY:

Frýdek-Místek
Liptál
Kašperské Hory
Sedloňov
Velké Heraltice

- Pomoc s nalezením ubytování po odchodu z DD
- Vedení ke zdravému životnímu stylu

Na konci srpna proběhne první školení, kterého se mimo expertů-poradců zúčastní i 10 vychovatelů z partnerských domovů. ■

Bc. Ida Šafratová
Vedoucí projektu

NÁRODNÍ TEMATICKÉ SÍŤ

Navázání spolupráce s dalšími organizacemi – příjemci Equalu

V rámci činnosti NTS – skupiny „D“ jsme s IQ Roma Servis založili zájmovou podskupinu. Skupina „D“ – Podpora adaptability a celoživotního učení je charakteristická rozdílnějšími cíli a cílovými skupinami v rámci realizace zúčastněných projektů. Přesto se snažíme spojit s některými organizacemi, jejichž vize a projektové cíle korespondují s našimi a je možné přinejmenším uvažovat

o některé z forem spolupráce a participace v rámci nejrůznějších aktivit či P.R.

Počátkem července proběhla v Ostravě schůzka s dalšími organizacemi, jejichž práce je zaměřena na vzdělávání sociálně znevýhodněných skupin. Jedná se především o RPIC – ViP, s.r.o. a Vyšší odbornou školu Dakol a střední školy Dakol, o.p.s. (www.equal-cr.cz – Tematické síť). Pan Zdeněk Karásek,

ředitel RPIC – ViP inicioval schůzku v sídle společnosti, kde spolu se svými kolegyněmi prezentoval projekt Equal – Kompetence pro trh práce (www.mamenato.cz), vč. diskuse nad možnou budoucí spoluprací. Ta je zatím v jednání a přípravných fázích. O její případné realizaci budeme informovat v dalších číslech bulletinu. ■

-mb-

ADOPCE.COM
Společný projekt NADACE TEREZY MAXOVÉ a NESTLÉ ČESKO s.r.o.

PROJEKT NÁHRADNÍ RODINNÉ PĚČE

Nejste pro Vás všechny důležité informace:

Každý u nás najde přesně vyvíjené ZÁKLADNÍ POJMY, Přehledné a úplné je k dispozici PRÁVNÍ ÚPRAVA platná v oblasti náhradní rodinné péče. Vše přehledně doplní NÁZORY PŘEDNÍCH ODBORNÍKŮ a vybrané STATISTICKÉ ÚDAJE. Zájemcem jsme připravili DŮLEŽITÉ KONTAKTY, PRAKTICKÉ RADY a nechybí DOPORUČENÁ LITERATURA!

Informační servis najdete kdykoliv na internetu:

ADRESA: WWW.ADOPCE.COM
Vaši zájemci a brátru? Přidružení náhradní rodinnou péči? Mohou požádat a ježt získání prostřednictvím INFOLINKY!

Odborníci Vám odpoví na Vaše dotazy a pomohou nalézt řešení!

INFOLINKA: 233 356 701
Po 13-18 hod. / St 9-13 hod.

Organizátor projektu: Nadace Terezy Maxové

Odborní garant projektu: Ing. Zdeněk Škromach

Hlavní partner projektu: Nestlé

ADOPCE.COM

Cílem tohoto projektu je informování veřejnosti o náhradní rodinné péči. Projekt vznikl v roce 2002, zaštili jej pan profesor PhDr. Zdeněk Matějček, CSc. a pan Ing. Zdeněk Škromach, ministr práce a sociálních věcí. Projekt realizuje OPS při Nadaci Terezy Maxové, odborným garantem je Středisko náhradní rodinné péče.

Realizační podoba projektu:

- informační webová stránka www.adopce.com
- informační telefonní linka 233 356 701 – linka je k dispozici každý den od 8 do 16 hod.
- informační brožury – jedná se o příručku žadatelů o náhradní rodinnou péči, která jim má usnadnit cestu celým procesem a zodpovědět mnoho důležitých otázek. Objednat ji lze zdarma na www.adopce.com.

Projekt financuje Nadace Terezy Maxové a společnost Nestlé Česko s.r.o.

LIDÉ V PROJEKTU

Mgr. Halina Himmelová – vedoucí projektu Najdi svůj směr, -hh-

Doc. PhDr. Oldřich Matoušek – odborný poradce, -om-

Mgr. Hana Pazlarová – odborný garant, -hp-

Marie Janoušková, M.A. – zahraniční spolupráce, -mj-

Bc. Tomáš Chmelař – koordinátor expertů, -tch-

Bc. Martina Břeňová – manager výstupů, -mb-

Bc. Ida Šafratová – vedoucí projektu Vstup do života, -iš-

Ing. Ludmila Hudcová: asistentka projektu Najdi svůj směr

Dipl. um. Hana van Vegchel: asistentka projektu Vstup do života

KONTAKTY

Projekt „Najdi svůj směr“ Nadace Terezy Maxové je administrován jedním z partnerů projektu – občanským sdružením Člověk hledá člověka.

OS ČLOVĚK HLEDÁ ČLOVĚKA

Klimentská 1 • 110 00 Praha 1 • tel.: 221 733 354, 343 • gsm: 774 232 346
e-mail: info@clovekhledacloveka.cz • www.nadacetm-equal.cz • www.nadacetm.cz • www.clovekhledacloveka.cz

Projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem EU a rozpočtem České republiky.

